

Na osnovu člana 25. stav (5) i člana 102. stav (2) tačka c) Zakona o uređenju saobraćaja na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 30/17 i 46/17), ministar saobraćaja Kantona Sarajevo donosi

PRAVILNIK

O NAČINU DEFINISANJA I IDENTIFIKACIJI OPASNIH MJESTA, NAČINU I KRITERIJUMIMA ZA UTVRĐIVANJE PRIORITETA I OTKLANJANJE OPASNIH MJESTA

Član 1. (Djelokrug)

Ovim Pravilnikom propisuje se metodologija, način definisanja i identifikacije opasnih mjesta, te kriterijumi za utvrđivanje prioriteta i otklanjanje opasnih mjesta na regionalnim i lokalnim cestama kao i na dijelu magistralnih cesta koje prolaze kroz uže urbano područje Kantona Sarajevo.

Član 2. (Pojmovnik)

Pojmovi upotrebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

- 1) opasno mjesto je mjesto na javnom putu van naseljenog mjesta u dužini od 300 metara ili mjesto na javnom putu u naselju u dužini od 100 metara, na kojoj se u toku tri uzastopne godine dogodilo najmanje šest saobraćajnih nezgoda sa posljedicama po život i zdravlje ljudi ili četiri saobraćajne nezgode istih karakteristika sa posljedicama po život i zdravlje ljudi;
- 2) opasna dionica je dio puta van naseljenog mjesta dužine do 1500 metara u kontinuitetu, na kojem je utvrđeno postojanje najmanje dva opasna mjesta, a mjeri se od prvog opasnog mjesta i iznosi najviše 1500 metara;
- 3) upravljanje opasnim mjestima na javnom putu je procedura utvrđivanja mjesta izrazito povećane ugroženosti u saobraćaju, definisanja, sprovođenja i praćenja efekata mjera u cilju smanjivanja rizika na ovim mjestima;
- 4) upravitelj puta je javno preduzeće, koncesionar, drugo pravno lice, nadležni organ jedinice lokalne samouprave koji je u skladu sa posebnim zakonom nadležan za upravljanje putem;
- 5) utvrđivanje broja saobraćajnih nezgoda je postupak kojim se utvrđuje broj svih saobraćajnih nezgoda sa povrijeđenim i poginulim osobama, materijalnom štetom, obuhvatajući i saobraćajne nezgode evidentirane putem Evropskog izvještaja o saobraćajnoj nezgodi;
- 6) autoput je javni put posebno izgrađen i namijenjen isključivo za saobraćaj motornih vozila, koji je kao autoput označen propisanim saobraćajnim znakom, koji ima dvije fizički odvojene kolovozne trake za saobraćaj iz suprotnih smjerova, sa po najmanje dvije saobraćajne trake i

trakom za prinudno zaustavljanje vozila, bez ukrštanja s poprečnim putevima i željezničkim ili tramvajskim prugama u istom nivou i u čiji saobraćaj može da se uključi, odnosno isključi samo određenim i posebno izgrađenim priključnim javnim putevima na odgovarajuću kolovoznu traku autoputa;

7) brzi put je javni put namijenjen za saobraćaj isključivo motornih vozila, s jednom ili dvije razdvojene kolovozne trake, koji ima sve raskrsnice u dva ili više nivoa s poprečnim putevima i drugim saobraćajnicama (željezničkim ili tramvajskim prugama), u pravilu, nema zaustavnih traka i koji je kao takav označen propisanim saobraćajnim znakom;

8) lokalni put je javni put koji povezuje naselja na teritoriji opštine, ili koji je značajan za saobraćaj na teritoriji opštine;

9) magistralni put je javni put koji povezuje veće gradove i važnija privredna područja u Bosni i Hercegovini i koji se nadovezuje na mrežu odgovarajuće kategorije puteva sa susjednim državama;

10) put sa makadamskim zastorom je put koji je izgrađen od dva sloja tucanika u uvaljanom stanju;

11) regionalni put je javni put koji povezuje važnija privredna područja u Bosni i Hercegovini i koji obezbjeđuje najracionalniju vezu između opština;

12) put je svaki javni put i nekategorisani put na kojem se odvija saobraćaj;

13) put rezervisan za saobraćaj motornih vozila je javni put po kojem mogu da saobraćaju samo motorna vozila i koji je kao takav označen propisanim saobraćajnim znakom;

14) javni put je površina od opšteg značaja za saobraćaj, koju svako može slobodno da koristi pod uslovima određenim zakonom i koju je nadležni organ proglasio javnim putem, kao i ulica u naselju;

15) kolovoz je dio površine puta namijenjen prvenstveno za saobraćaj vozila;

16) kolovozna traka je uzdužni dio kolovoza namijenjen za saobraćaj vozila u jednom smjeru s jednom ili više saobraćajnih traka;

17) evropski izvještaj o saobraćajnoj nezgodi je propisani obrazac koji učesnici u saobraćajnoj nezgodi popunjavaju nakon saobraćajne nezgode;

18) naselje je izgrađen, nastanjen, prostorno i funkcionalno objedinjen dio naseljenog mjesta u kom su javni putevi izgrađeni sa uređenim trotoarom i ivičnjakom pored kojeg se nalazi najmanje sa jedne strane red kuća ili grupa zgrada i čije su granice obilježene saobraćajnim znakom za obilježavanje naselja;

19) naseljeno mjesto predstavlja prostornu jedinicu u Bosni i Hercegovini koja obuhvata jedno ili više naselja sa područjem koje pripada tom naseljenom mjestu, čiji se naziv i teritorija uređuju posebnim zakonima i čija je teritorija označena saobraćajnim znakom za obilježavanje naseljenih mjesta;

20) saobraćajna nezgoda je događaj na putu ili koji je počeo na putu, u kojem je učestvovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojem je jedno ili više osoba poginulo ili povrijeđeno ili je nastala materijalna šteta;

21) saobraćajna traka je obilježeni ili neobilježeni uzdužni dio kolovoza čija je širina dovoljna za nesmetan saobraćaj jednog reda vozila;

22) raskrsnica je površina na kojoj se ukrštaju ili spajaju dva puta ili više puteva, kao i šira saobraćajna površina koja nastaje ukrštanjem, odnosno spajanjem puteva;

23) raskrsnica/ukrštanje puteva u naseljenim mjestima u kontekstu analize opasne lokacije ubraja se površina u prilazu i izlazu do 20 metara, odnosno od saobraćajnog znaka upozorenja na raskrsnicu (uključujući i kružne raskrsnice);

24) raskrsnica/ukrštanje puteva u naseljenim mjestima izvan nivoa u kontekstu analize opasne lokacije ubraja se površina ulaznih/izlaznih rampa;

25) uneli i mostovi, u naseljenim mjestima u kontekstu analize opasne lokacije ubraja se površina u prilazu i izlazu do 20 metara, odnosno od saobraćajnog znaka upozorenja na tunel ili most.

Član 3.

(Metodologija upravljanja procesom identifikacije i sanacije opasnih mjesta na putnoj mreži u nadležnosti Upravitelja regionalnih i lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo)

(1) Metodologija upravljanja procesom identifikacije i sanacije opasnih mjesta na putnoj mreži u nadležnosti Upravitelja regionalnih i lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo se sastoji iz šest osnovnih koraka:

1) identifikacija opasnih mjesta na osnovu usvojene definicije opasnog mjesta i praćenja stanja sigurnosti saobraćaja na putnoj mreži u nadležnosti Upravitelja regionalnih i lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo;

2) utvrđivanje prioriteta na osnovu pokazatelja sigurnosti saobraćaja i potencijalnog rizika iskazanog utvrđenim saobraćajnim opterećenjem;

3) dubinska analiza uzroka saobraćajne nezgode, odnosno utvrđivanje i prepoznavanje opasnog mjesta uz pomoć dostupnih podataka o dešavanjima na lokaciji, podataka koji se naknadno prikupljaju i sl.;

4) predlaganje mjera za otklanjanje opasnog mjesta na osnovu utvrđenog uzroka i analize saobraćajnih nezgoda, te urađene cost/benefit analize pomoću koje se uspostavlja sistem ekonomske isplativosti, odnosno prioriteta sanacije opasnih mjesta na osnovu troškova saobraćajnih nezgoda i radova na sanaciji opasnog mjesta i potencijalne dobiti izražene očuvanjem ljudskih i materijalnih resursa;

5) sanacija opasnog mjesta na osnovu planirane količine radova i liste prioriteta;

6) vrednovanje radova putem prije/poslije studije, odnosno praćenje stanja sigurnosti

saobraćaja prije intervencije i nakon intervencije, odnosno sanacije opasnog mjesta.

(2) Algoritam procesa upravljanja opasnim mjestima na putnoj mreži nalazi se u Prilogu ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

(3) Pojedine segmente i obim Metodologije upravljanja procesom identifikacije i sanacije opasnih mjesta na putnoj mreži u nadležnosti Upravitelja regionalnih i lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo, utvrdiće Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo) kroz poseban dokument.

Član 4.

(Praćenje i prikupljanje podataka o saobraćajnim nezgodama)

(1) Praćenje sigurnosti saobraćaja sprovodi se za sve javne puteve u nadležnosti Upravitelja regionalnih i lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo.

(2) Upravitelji regionalnih i lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo dužni su neprekidno pratiti sigurnost saobraćaja na putevima kojim upravljaju.

(3) Upravitelji regionalnih i lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo dužni su neprekidno pratiti protoke saobraćaja na putevima kojim upravljaju sa utvrđivanjem i izračunom PGDS-a.

(4) Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo dužno je da obezbjedi podatke o saobraćajnim nezgodama koji su neophodni za praćenje i analizu sigurnosti saobraćaja.

(5) Ministarstvo u suradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo, dužni su da kontinuirano rade na izgradnji, popunjavanju i ažuriranju baze o saobraćajnim nezgodama Kantona Sarajevo uz korištenje CADaS (Common Accident Data Set) protokola koji omogućava korištenje standardiziranih setova podataka zapisanih u skraćenim oznakama (kodovima) koji su standardizirani na nivou Evropske Unije.

Član 5.

(Procedure upravljanja opasnim mjestima na putevima u nadležnosti Upravitelja regionalnih i lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo)

(1) Prilikom sprovođenja procesa upravljanja opasnim mjestima na putevima u nadležnosti Upravitelja regionalnih i lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo potrebno je sprovesti proceduru kroz sljedeće faze:

1) identifikacija i rangiranje opasnih mjesta,

2) analiza opasnih mjesta i prijedlog mjera i

3) implementacija i praćenje mjera na otklanjanju opasnih mjesta.

(2) Upravitelji regionalnih i lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo dužni su da, u skladu sa odredbama ovog pravilnika, koristeći podatke o prosječnom godišnjem dnevnom saobraćaju (PGDS) i podatke o saobraćajnim nezgodama, jednom godišnje izvrši identifikaciju opasnih mjesta na putevima kojim upravlja.

(3) Nakon identifikacije opasnih mjesta pristupa se izradi karata opasnih mjesta pomoću poznatih alata, te na osnovu podataka o lokaciji saobraćajnih nezgoda na putnoj mreži pristupa se izradi karata gustine saobraćajnih nezgoda.

(4) Karta opasnih mjesta treba sadržavati sve dostupne podatke kao što su protok, geografske karakteristike terena, nazive naseljenog mjesta, kao i druge podatke koji opisuju lokacije opasnog mjesta.

Član 6.

(Određivanje prioriteta opasnog mjesta)

(1) Određivanje prioriteta opasnog mjesta na putevima u nadležnosti Upravitelja regionalnih i lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo vrši se na osnovu koeficijenta žestine saobraćajnih nezgoda i koeficijenta potencijalne opasnosti.

(2) koeficijenta žestine saobraćajnih nezgoda ($K_{\check{z}}$), koji se određuje na osnovu izraza:

$$K_{\check{z}}=1 \cdot LTP+13 \cdot TTP+99 \cdot POG$$

pri tome je:

LTP - broj osoba koja su pretrpjela lakše tjelesne ozljede,

TTP - broj osoba koja su pretrpjela teže tjelesne ozljede,

POG - broj osoba koja su usljed ozljeđivanja u saobraćajnoj nezgodi umrle u roku od 30 dana,

(3) koeficijenta potencijalne opasnosti (K_O), koji se određuje na osnovu izraza:

$$K_O=BSN365 \cdot PGDS \cdot 10^{-6}$$

pri tome je:

BSN - broj saobraćajnih nezgoda sa lakše i teže povrijeđenim i poginulim osobama,

PGDS - prosječni godišnji dnevni saobraćaj.

(4) Rang-lista prioriteta formira se na osnovu vrijednosti koeficijenta prioriteta, koji se računa po obrascu:

$$K=0,8 \cdot K_{\check{z}}+0,2 \cdot K_O$$

Član 7.

(Pokazatelji stručne analize sigurnosti saobraćaja na putevima)

Pri analizi sigurnosti saobraćaja uzimaju se u obzir sljedeći pokazatelji:

1) broj saobraćajnih nezgoda po datumu (po godinama, mjesecima i danu u sedmici),

2) podaci o putu, kao što su vrsta područja, kategorija puta, tip ukrštanja, uključujući i

signalizaciju, broj saobraćajnih traka, vrsta kolovoza, vidljivost, maksimalno dozvoljena brzina kretanja, bočne smetnje,

3) podaci o saobraćajnim nezgodama sa lakše i teže povrijeđenim i poginulim osobama, te podaci o broju lakše i teže povrijeđenih i poginulih osoba,

4) karakteristike saobraćajnih nezgoda (vrsta i tip nezgode, vrsta sudara),

5) stanje spoljnih faktora u trenutku nastanka saobraćajnih nezgoda (vremenske prilike, površina kolovoza i stanje u saobraćaju u trenutku saobraćajne nezgode),

6) stanje vremenskih prilika u trenutku nastanka saobraćajnih nezgoda (dio dana i sat nastanka saobraćajne nezgode),

7) učesnici u saobraćajnim nezgodama (kategorija, pol i starost učesnika u saobraćajnim nezgodama, prisustvo alkohola i drugih opojnih sredstava u krvi učesnika u saobraćajnim nezgodama),

8) kolizijski dijagram saobraćajnih nezgoda i

9) ostali dostupni podaci neophodni za analizu sigurnosti saobraćaja.

Član 8.

(Sadržaj terenskog pregleda lokacije opasnog mjesta)

Terenski pregled opasnih mjesta sadrži sljedeće postupke:

1) pregled lokacije i provjeru karte opasnog mjesta (saobraćajne nezgode potrebno je locirati u prostoru i pribaviti dodatne podatke koji detaljnije opisuju opasno mjesto),

2) provjera lokacije saobraćajne nezgode i pribavljanje detaljnih podataka o saobraćajnim nezgodama putem uvida u uviđajnu dokumentaciju u skladu sa posebnim propisima (zapisnik o uviđaju, skica ili crtež osoba mjesta i fotodokumentacija),

3) provjera stanja puta i kolovoza, pregled situacije, uređenja saobraćaja, regulisanje saobraćaja i

4) ostali podaci prikupljeni na lokaciji opasnog mjesta.

Član 9.

(Sadržaj podataka o putu na kojem je evidentirano opasno mjesto)

Podaci o stanju puteva obuhvataju:

1) tehničke elemente puta sa ciljem uočavanja tehničkih elemenata puta koji bi mogli dovesti do saobraćajnih nezgoda,

2) tehničke elemente raskrsnice sa ciljem uočavanja tehničkih elemenata koji bi mogli dovesti do saobraćajnih nezgoda,

3) tehničke elemente mosta sa ciljem uočavanja tehničkih elemenata koji bi mogli dovesti do saobraćajnih nezgoda,

4) tehničke elemente tunela sa ciljem uočavanja tehničkih elemenata koji bi mogli dovesti do saobraćajnih nezgoda,

5) stanje kolovoza, uključujući podatke o vrijednosti koeficijenta trenja, horizontalnim i vertikalnim karakteristikama kolovozne površine,

6) saobraćajne podatke, koji podrazumijevaju podatke o obimu saobraćaja prikupljene ili proračunate vrijednosti prosječnog godišnjeg dnevnog saobraćaja u posljednje tri godine na posmatranoj dionici,

7) podatke o kvalitetu vertikalne i horizontalne signalizacije i

8) druge podatke o stanju puteva.

Član 10.

(Mjere i kriterijumi za sanaciju opasnog mjesta)

(1) Prilikom otklanjanja opasnih mjesta moguće je predložiti sljedeće mjere:

a) uklanjanje ili zaštita od bočnih smetnji,

b) ograničenja brzine, unapređenjem i intenziviranjem kontrole poštovanja ograničenja brzine,

c) unapređenje vidljivosti u različitim vremenskim i dnevnim uslovima,

d) unapređenje sigurnosti instalacijom opreme za pasivnu zaštitu puta (zaštitne ograde i sl.),

e) unapređenje logičke povezanosti, vidljivosti, čitljivosti i lokacije saobraćajne signalizacije i oznaka na kolovozu,

f) zaštita od odrona, klizišta i snježnih nanosa,

g) rekonstrukcija putne zaštitne opreme,

h) obezbjeđenje i unapređenje zaštite razdjelnog ostrva,

i) unapređenje ukrštanja, uključujući putne, odnosno pružne prelaze,

j) promjena širine puta dodavanjem bankina od čvrste podloge,

k) instaliranje upravljanja i sistem kontrole u saobraćaju,

l) smanjenje potencijalnih konflikata sa ranjivim učesnicima u saobraćaju,

m) rekonstrukcija puta u skladu sa važećim standardima projektovanja,

n) rekonstrukcija ili zamjena kolovoznog zastora,

- o) korištenje inteligentnih saobraćajnih sistema (npr. izmjenjivi saobraćajni znakovi),
- p) unapređenje inteligentnih saobraćajnih sistema i ostalih telematskih sistema za održavanje, hitne službe i signalizacije i
- r) druge poznate inženjersko-tehničke mjere.

(2) Kriterijumi za izbor mjera otklanjanja opasnih mjesta biraju se u skladu sa sljedećim ocjenama: tehnička izvodljivost, ekonomska opravdanost, praktičnost i kompatibilnost.

(3) Vrednovanje i izbor predloženih mjera sprovodi se kroz tri nivoa: vrednovanje ekonomske opravdanosti ulaganja, provođenje predloženih mjera na osnovu kriterijuma za izbor mjera i izbor mjera.

(4) Ekonomsko vrednovanje utvrđuje se kroz tri koraka: određivanje troškova i dobiti, novčano vrednovanje troškova i dobiti i diskontovanje troškova i dobiti na današnje vrijeme.

Član 11.

(Obaveze u upravljanju i sanaciji opasnih mjesta na putevima u nadležnosti Upravitelja regionalnih i lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo)

- (1) Upravitelji regionalnih i lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo dužni su prilikom sačinjavanja plana sanacije opasnih mjesta prvo sanirati opasna mjesta sa najvišim koeficijentom prioriteta.
- (2) Ministarstvo je dužno da godišnje izvrši stručnu analizu za najmanje 50% opasnih mjesta sa najvećim koeficijentom prioriteta.
- (3) Ministarstvo je dužno da u skladu sa godišnjim planom obavlja stručne analize opasnih mjesta, stručne analize visokorizičnih dionica puteva, pripremi pojedinačne projekte za saniranje opasnih mjesta i opasnih dionica i preduzima druge mjere u cilju unapređenja sigurnosti saobraćaja na identifikovanim opasnim mjestima i opasnim dionicama (identifikacija opasnih mjesta, izrada karta i određivanje prioriteta do 1. marta; stručna analiza do 1. maja; prijedlog mjera tj. projekat sanacije do 1. avgusta i implementacija mjera do 31. decembra).
- (4) Upravitelji regionalnih i lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo postavljaju saobraćajnu signalizaciju u cilju obavještenja korisnika puta o opasnim mjestima, odnosno opasnim dionicama puta u roku od 30 od identifikacije opasnih mjesta, odnosno opasnih dionica na putevima (detalj obavijesne table, odnosno table upozorenja o opasnom mjestu li opasnoj dionici biti će posebno dizajnirana u skladu sa EU praksom).
- (5) Upravitelji regionalnih i lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo postavljenu saobraćajnu signalizaciju iz stava 4. ovog člana uklanjaju poslije realizacije projekta unapređenja sigurnosti saobraćaja, odnosno poslije prestanka potrebe.
- (6) Ministarstvo i Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo dužni su najmanje jednom godišnje podnositi izvještaj Vladi Kantona Sarajevo o stanju identifikovanih opasnih mjesta i preduzetim mjerama sanacije opasnih mjesta.

Član 12.
(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom donošenja i objaviće se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 04-02-17918/21
16. aprila 2021. godine
Sarajevo

Ministar
Adnan Šteta, s. r.

PRILOG

